

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
Харківський національний університет внутрішніх справ
Факультет №6
Кафедра економіки та фінансів

МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

навчальної дисципліни «Міжнародні фінанси» вибіркового компоненту освітньої програми другого (магістерського) рівня вищої освіти 072 - «Фінанси, банківська справа та страхування» (Фінансова безпека та фінансові розслідування)

Харків 2018

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 24 жовтня № 10

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету № 6
Протокол від 17 жовтня № 9

ПОГОДЖЕНО

Секцією науково-методичної ради
ХНУВС з гуманітарних та соціально-
економічних дисциплін
Протокол від 23 жовтня № 9

Розглянуто на засіданні кафедри економіки та фінансів факультету № 6
ХНУВС, протокол від 09 жовтня № 16

Розробник: професор кафедри економіки та фінансів факультету №6
Харківського національного університету внутрішніх справ, д.е.н.,
професор Садиков М.А.

Рецензенти:

- 1) Доцент кафедри менеджменту Харківського інституту фінансів КНТЕУ,
к.е.н. доцент В.В. Лисенко;
- 2) Доцент кафедри соціальних та економічних дисциплін факультету № 2
ХНУВС, к.е.н., доцент Н.В. Павленко

ВСТУП

Програма вивчення варіативної навчальної дисципліни «Міжнародні фінанси» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів спеціальності «Фінанси і кредит» за галуззю знань «Економіка та підприємництво».

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Міжнародні фінанси» є міжнародні фінансові потоки, їхній взаємозв'язок та регулювання.

Вивчення дисципліни є однією з основних дисциплін магістерської підготовки студентів. Опанування дисципліни створює базу для майбутнього засвоєння багатьох дисциплін магістерського рівня підготовки. Навчальна дисципліна «Міжнародні фінанси» взаємопов'язана з такими навчальними дисциплінами як «Фінанси», «Фінанси зарубіжних країн», «Міжнародна економіка», «Місцеві фінанси» та інші.

Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Міжнародні фінанси» є формування знань у галузі міжнародних фінансів, механізмів та інструментарію прийняття рішень у валютній, кредитній та інвестиційній сферах на мікро- та макроекономічному рівнях.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Міжнародні фінанси» є вивчення сутності та елементів системи міжнародних фінансів; характеристики світового фінансового ринку та його сегментів; використання основних фінансових інструментів; дослідження особливостей фінансів транснаціональних корпорацій; визначення ролі України у світовій фінансовій сфері; окреслення проблеми заборгованості в системі міжнародних фінансів.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- формування витрат на виробництво і реалізацію продукції;
- засоби розподілу і використання прибутку;
- формування грошових доходів;
- організацію оборотних активів підприємства;
- фінансування поточної діяльності підприємства;
- кредитування і розрахунки;

- аналіз показників фінансових результатів та рентабельності;
- аналіз фінансового стану підприємства;
- поточне фінансове планування;
- оперативне фінансове планування;
- запобігання банкрутства підприємства.

вміти:

- організувати роботу щодо оптимізації складу витрат, пошуку джерел їх зниження, формування ефективних шляхів їх фінансування;
- управляти прибутком і рентабельністю; проводити аналіз формування прибутку на підприємстві;
- розраховувати оптимальні норми розподілу прибутку, визначати його внутрішні темпи росту з урахуванням впливу норми розподілу прибутку на дивіденди;
- здійснювати фінансові розрахунки виручки від реалізації продукції і позареалізаційних доходів;
- визначати вплив знижок та націнок на грошові доходи;
- підбирати фінансові засоби та інструменти для управління оборотними активами підприємства;
- оптимізувати дебіторсько-кредиторську заборгованість підприємства з урахуванням типів його господарських зв'язків;
- здійснювати фінансовий контроль за відносинами підприємства з банками щодо відкриття рахунків, здійснення їх розрахунково-касового обслуговування, відкриття депозитів і отримання кредитів тощо;
- здійснювати розрахунки аналітичних, планово-економічних і фінансових показників;
- використовувати фінансове планування для досягнення фінансової стійкості і платоспроможності підприємства;
- визначати необхідні обсяги фінансових ресурсів і джерела їх надходжень для виконання виробничих та інвестиційних програм;
- застосовувати чинне законодавство для уникнення фінансової неспроможності і банкрутства підприємства;
- проводити санацію фінансів підприємств;
- складати і реалізовувати плани врегулювання фінансових відносин між підприємством і його кредиторами;
- організовувати фінансові відносини при загрозі банкрутства.

На вивчення навчальної дисципліни «Міжнародні фінанси» освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» денної форми навчання

відводиться 126 годин (3,5 кредитів ECTS), в тому числі лекції 20 годин, семінарські заняття 22 години, самостійна робота 84 години, форма контролю – залік.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Тема 1. Міжнародні фінанси як економічна категорія

Генезис міжнародних фінансів. Об'єктивна необхідність та сутність міжнародних фінансів. Сучасні тенденції розвитку світової економіки та міжнародних фінансів. Міжнародні фінансові центри.

Семінарське заняття

Питання

1. Яка об'єктивна необхідність становлення та розвитку міжнародних фінансів?
2. Генезис міжнародних фінансових операцій.
3. Сутність та основні суб'єкти міжнародних фінансів.

Література: 1-5, 6,8,14, 18, 24

Тема 2. Міжнародні валютно-фінансові системи та регіональні угруповання

Сутність та основні елементи валютних систем. Основні елементи національної валютної системи. Регіональна валютна система. Основні характеристики валютної зони. Еволюція світової валютно-фінансової системи. Валютні блоки та зони.

Семінарське заняття

Питання

1. Які причини та наслідки глобалізації міжнародних фінансів?
2. Сутність та характеристика світових фінансових центрів.
3. Офшорні фінансові центри.
4. Роль міжнародних фінансів у сучасній світогосподарській системі.
5. Сутність та основні елементи валютних систем.
6. Сутність та характеристика національної валютно-фінансової системи.

Література: 1-5, 6,8,14, 18, 24

Тема 3. Міжнародні валютно-фінансові інституції та економічні організації

Міжнародні організації як суб'єкти міжнародних фінансів. Економічна діяльність ООН. Регіональні фінансово-кредитні установи. Міжнародний валютний фонд (МВФ). Група Світового банку. Банк міжнародних розрахунків.

Семінарське заняття

Питання

1. Сутність та характеристика регіональної валютно-фінансової системи.
2. Сутність та основні елементи світової валютно-фінансової системи.
3. Еволюція світової валютно-фінансової системи.
4. Сутність та характеристика валютних блоків.
5. Сутність та характеристика валютних зон.
6. Сутність, види та основні напрямки діяльності міжнародних організацій.

Література: 6,8,14, 18, 24

Тема 4. Міжнародний фінансовий ринок

Суть і структура міжнародного фінансового ринку. Характеристика світового фінансового ринку. Функції та види валютних ринків. Євровалютний ринок. Структура міжнародного фінансового ринку. Валютний ринок і його основні характеристики. Міжнародний кредитний ринок. Класифікація міжнародного кредиту. Міжнародний фондовий ринок.

Семінарське заняття

Питання

1. Економічні організації системи ООН.
2. Сутність, види регіональних фінансово-кредитних установ.
3. Мета створення та основні функції МВФ.
4. Характеристика основних кредитних механізмів МВФ.
5. Основні елементи Групи Світового банку та напрямки їх діяльності.

Тема 5. Міжнародний ринок облігацій

Сутність та структура міжнародного ринку облігацій. Міжнародні бонди. Основні категорії євробондів. Іноземні бонди. Євробонди: сутність, характеристика, види. Депозитарно-клірингова інфраструктура ринку єврооблігацій. Професійні організації, що регулюють ринок єврооблігацій.

Семінарське заняття

Питання

1. Сутність та основні характеристики міжнародного фінансового ринку.
2. Вкажіть основні складові міжнародного фінансового ринку.
3. Сутність та загальні характеристики валютного ринку.
4. Вкажіть функції міжнародного валютного ринку.
5. Сутність та характеристика євровалютного ринку.
6. Вкажіть сутність та функції міжнародного кредиту.
7. Основні форми міжнародного кредиту.

Література: 5, 6, 18, 24

Тема 6. Міжнародний ринок акцій

Загальна характеристика міжнародного ринку акцій. Особливості сучасного розвитку міжнародного ринку акцій. Іноземні акції та євроакції. Фактори розвитку ринку іноземних акцій. Ринок депозитарних розписок. Типи програм депозитарних розписок. Міжнародні (світові) індекси акцій. Основні види фондових індексів.

Семінарське заняття

Питання

4. Сутність та характеристика міжнародного ринку цінних паперів.
5. Сутність та структура міжнародного ринку облігацій.
6. Охарактеризуйте ринок іноземних бондів.
7. Вкажіть основні характеристики ринку євробондів.
8. Назвіть основні види євробондів.
9. Охарактеризуйте діяльність депозитарно-клірингової інфраструктури ринку єврооблігацій.

Тема 7. Механізм регулювання міжнародних фінансів

Міжнародний контроль за рухом капіталу. Інструменти ринку капіталів. Інструменти грошового ринку. Цінні папери колективного інвестування. Похідні фінансові інструменти. Прямі інвестиції. Операції з нерухомістю. Рух особистих коштів. Кредитні операції. Формування спільних підходів до міжнародного інвестування та діяльності ТНК. Захист інвестицій. Міжнародні фінансові стандарти.

Семінарське заняття

Питання

1. Сутність та структура міжнародного ринку акцій.
2. Вкажіть загальні характеристики міжнародного ринку акцій.
3. Охарактеризуйте ринок іноземних акцій.
4. Сутність та основні характеристики ринку євроакцій.
5. Дайте визначення сутності та основних видів депозитарних розписок.
6. Вкажіть основні типи програм депозитарних розписок.
7. Назвіть та охарактеризуйте основні фондові індекси, що використовуються в міжнародній практиці.
8. Сутність міжнародних фінансових стандартів.
9. Діяльність МВФ в області розробки міжнародних фінансових стандартів.

Література: 12, 15, 16, 17, 18, 24

Тема 8. Проблеми та перспективи входження України в міжнародну фінансову систему

Об'єктивна необхідність інтеграції України в систему міжнародних фінансів. Стан та перспективи співробітництва України з міжнародними фінансовими інституціями. Зміцнення міжнародної платоспроможності України.

Семінарське заняття

Питання

1. Характеристика фінансових зв'язків системи ТНК.
2. Управління глобальними потоками грошових коштів ТНК.
3. Встановлення трансфертних цін у ТНК.
4. Координаційні центри ТНК.
5. Роль міжнародних фінансових організацій у регулюванні зовнішнього боргу.
6. Зовнішній борг України та його структура.
7. Управління зовнішнім боргом.
8. Структура світового ринку боргових цінних паперів.
9. Євроринок: характеристика, понятійний апарат.
10. Характеристика інструментів ринку єврооблігацій.
11. Ринок євровалют та його специфічні характеристики.

Література: 12, 15, 16, 17, 18, 24

3. Рекомендована література

Основна література

1. Бауман З. Глобализация: последствия для человека и общества / Пер. с англ. – М.: Издательство «Весь мир», 2004. – 188 с.
2. Бойцун Н.Є., Стукало Н.В. Міжнародні фінанси: Навчальний посібник. К.: Професіонал, 2005. – 336 с.
3. Боринець С.Я. Міжнародні фінанси: Підручник. – К.: Знання – Прес, 2006. – 494 с.
4. Основы международных валютно-финансовых и кредитных отношений: Учебник / науч. ред. д-р экон. наук, проф. В.В. Круглов. – М.: ИНФРА-М, 2000. – 432 с.
5. Петрашко Л.П. Валютні операції: Навч. посіб. – К.: КНЕУ, 2001. – 204 с.
6. Рогач О.І., Філіпченко А.С., Шемет Т.С. Міжнародні фінанси. – К.: Либідь, 2003. – 784 с.
7. Рязанова Н.С. Міжнародні фінанси: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. – К.: КНЕУ, 2001. – 119 с.
8. Шемет Т.С. Міжнародні фінанси: Підручник / За заг. ред. А.А. Мазаракі. – К.: Київ. нац. торгово.-екон. ун-т, 2000. – 336 с.
9. Федякина Л.Н. Международные финансы. – СПб.: Питер, 2005. – 560 с.
10. Юхименко П.І., Леоненко П.М. Історія економічних вчень – К., 2002.

11.Додаткова література

12. Глобалізація і безпека розвитку: Монографія / О.Г. Білорус, Д.Г. Лук'яненко та ін.; Керівник авт. колективу і наук. ред. О.Г. Білорус. – К.: КНЕУ, 2001. – 733 с.
13. Кидуэлл Д.С., Петерсон Р.Л., Блекуэлл Д.У. Финансовые институты, рынки и деньги: Пер. с англ. – СПб: Издательство «Питер». 2000.
14. Козак Ю.Г. Міжнародні фінанси в питаннях та відповідях: навчальний посібник. – К.: ЦУЛ, 2003. – 294 с.
15. Международные валютно-кредитные и финансовые отношения: Учебник / Под ред. Л.Н. Красавиной. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Финансы и статистика, 2000. – 608 с.
16. Мировая экономика: Учебник / Под ред. проф. А.С. Булатова. – М.: Юристъ, 2000. – 734 с. – (Серия «Номо faber»).

- 17.Роджер Лерой Миллер, Девид Д. Ван-Хуз. Современные деньги и банковское дело: Пер. с англ. – М.: ИНФРА-М, 2000. – 856 с.
- 18.Стиглиц Дж.Ю. Глобализация: тревожные тенденции. – М., 2003.
- 19.Стратегії економічного розвитку в умовах глобалізації: Монографія / За ред. проф. Д.Г. Лук'яненка. – К.: КНЕУ, 2001. – 538 с.
- 20.Татаренко Н.О., Поручник А.М. Теорії інвестицій: Навч. посіб. – К.: КНЕУ, 2000. – 160 с.
- 21.Тьюлз Р., Бредли Э., Тьюлз Т. Фондовый рынок: Пер. с англ. – 6-е изд. М.: ИНФРА-М, 2000. – 648 с.
- 22.Липов В.В. Міжнародна економіка: світова економіка та міжнародні економічні відносини. Практикум. : навч.-практ. Посібник К. : Професіонал, 2009. - 336 с.
- 23.Липов В.В. Макроекономіка : конспект лекцій. Кіровоград : Кірюї ХНУВС, 2008. –138с.
- 24.Гетманець О.П. Міжнародне приватне право : підручник. Х. : НВФ "ЕКОГРАФ", 2011. - 184 с.

Форма підсумкового контролю успішності навчання – ЗАЛІК.

Засоби діагностики успішності навчання

1. Яка об'єктивна необхідність становлення та розвитку міжнародних фінансів?
2. Генезис міжнародних фінансових операцій.
3. Сутність та основні суб'єкти міжнародних фінансів.
4. Які причини та наслідки глобалізації міжнародних фінансів?
5. Сутність та характеристика світових фінансових центрів.
6. Офшорні фінансові центри.
7. Роль міжнародних фінансів у сучасній світогосподарській системі.
8. Сутність та основні елементи валютних систем.
9. Сутність та характеристика національної валютно-фінансової системи.
10. Сутність та характеристика регіональної валютно-фінансової системи.
11. Сутність та основні елементи світової валютно-фінансової системи.
12. Еволюція світової валютно-фінансової системи.
13. Сутність та характеристика валютних блоків.

14. Сутність та характеристика валютних зон.
15. Сутність, види та основні напрямки діяльності міжнародних організацій.
16. Економічні організації системи ООН.
17. Сутність, види регіональних фінансово-кредитних установ.
18. Мета створення та основні функції МВФ.
19. Характеристика основних кредитних механізмів МВФ.
20. Основні елементи Групи Світового банку та напрямки їх діяльності.
21. Проаналізуйте основні напрямки діяльності ЄБРР.
22. Основні функції Банку міжнародних розрахунків.
23. Сутність та основні характеристики міжнародного фінансового ринку.
24. Вкажіть основні складові міжнародного фінансового ринку.
25. Сутність та загальні характеристики валютного ринку.
26. Вкажіть функції міжнародного валютного ринку.
27. Сутність та характеристика єровалютного ринку.
28. Вкажіть сутність та функції міжнародного кредиту.
29. Основні форми міжнародного кредиту.
30. Сутність та характеристика міжнародного ринку цінних паперів.
31. Сутність та структура міжнародного ринку облігацій.
32. Охарактеризуйте ринок іноземних бондів.
33. Вкажіть основні характеристики ринку євробондів.
34. Назвіть основні види євробондів.
35. Охарактеризуйте діяльність депозитарно-клірингової інфраструктури ринку єврооблігацій.
36. Сутність та структура міжнародного ринку акцій.
37. Вкажіть загальні характеристики міжнародного ринку акцій.
38. Охарактеризуйте ринок іноземних акцій.
39. Сутність та основні характеристики ринку євроакцій.
40. Дайте визначення сутності та основних видів депозитарних розписок.
41. Вкажіть основні типи програм депозитарних розписок.
42. Назвіть та охарактеризуйте основні фондові індекси, що використовуються в міжнародній практиці.
43. Сутність міжнародних фінансових стандартів.
44. Діяльність МВФ в області розробки міжнародних фінансових стандартів.

45. Характеристика фінансових зв'язків системи ТНК.
46. Управління глобальними потоками грошових коштів ТНК.
47. Встановлення трансфертних цін у ТНК.
48. Координаційні центри ТНК.
49. Роль міжнародних фінансових організацій у регулюванні зовнішнього боргу.
50. Зовнішній борг України та його структура.
51. Управління зовнішнім боргом.
52. Структура світового ринку боргових цінних паперів.
53. Євроринок: характеристика, понятійний апарат.
54. Характеристика інструментів ринку єврооблігацій.
55. Ринок євровалют та його специфічні характеристики.